

Een meesterwerk in zijn genre

Er zijn van die boeken waarbij je als lezer een gezonde jaloeziesheid voelt voor de schrijver. Omdat je zelf zo'n kunstwerk had willen schrijven, maar stiekem weet dat het talent daarvoor ontbreekt. 'Het Experimentator Effect' is zo'n boek. Geschreven door HP Vrijdag. Met als ondertitel 'op zoek naar scheurtjes in de werkelijkheid' is het een soort 'What The Bleep Do We Know' in boekvorm, maar dan diepgaander en leuker geschreven. Een werk voorbij de zintuigen. Een aanrader waarvan we nu gaan vertellen waarom hij ook bij u in de kast moet staan.

Allereerst: schrijver HP Vrijdag verdient een serenade op de loftrumpet. Er zijn namelijk weinig mensen die in hun eerste werk kunnen neerzetten wat hij voor elkaar kreeg. Wetenschappelijke pageturners, die zijn niet bepaald dik gezaaid.

Hij zag al langer dat de werkelijkheid is wat wij ervan maken. Dat de werkelijkheid een illusie van het brein is. En dat gaat véér. Erg ver. Met behulp van tientallen onderzoeken aan topinstituten laat de schrijver bijvoorbeeld zien dat het Placebo-effect (en het minder bekende Nocebo-effect) een niet te verwaarlozen fenomeen is. Sterker nog, onderzoek lijkt te vertellen dat merendeel van de geneeskrachtige effecten te danken zijn aan de verwachting dat er effect zal zijn. Mensen die geloven te genezen, die maken meer kans op te genezen omdat het geloof voor een fysiologische reactie lijkt te zorgen. Dat strekt zo ver dat zoutwater dezelfde uitwerking als morfine krijgt. Zó ver dat mensen die denken een chemokuur te ontvangen, maar in't echt gewoon een placebo toegediend krijgen, óók hun haar verliezen en misselijk worden. In het boek worden vele onderzoeken vermeld, inclusief bronnen. Dat is

inzichtelijk, maar het is vooral indrukwekkend. De ondergewaardeerde kracht van het Placebo komt uitstekend naar voren, en de heldere laagdrempelige schrijfstijl zet de deur open om ook breder aan de realiteit te gaan twifelen.

Het boek noemt het Experimentator Effect. Een minder aantrekkelijke titel was geweest 'Wat is onze invloed en rol als waarnemer op het leven om ons heen?'. Het wordt al snel duidelijk dat veel van hetgeen wij doormaken gebeurt omdat we het verwachten. Voor HP Vrijdag is dat voldoende reden om te kijken of dit effect nog verder gaat. In welke mate bepalen we ons eigen leven? Wat zegt de wetenschap over toeval? In welke mate is alles vooraf bepaald, en zijn we met onze hersenen slechts een soort antenne in een groot veld van informatie? In welke mate bestaat het verleden of de toekomst, en wat is het heden? Hoe kan er iets uit chaos ontstaan, en wat is de rol van entropie? Allemaal vragen die in Het Experimentator Effect worden uitgediept, zonder de lezer met een antwoord op te dringen.

Het Experimentator Effect is geen droogwetenschappelijke verhandeling. Hoewel het summum van de natuurwetenschap aan bod komt, blijft het op ieder moment lekker lezen. Er zijn romans die mochten willen dat ze zo vlot langs de ogen gingen. Dit boek bevat dus geen wetenschap waar u bang van hoeft te worden. Integendeel, Het legt op een vlotte manier uit hoe bepaalde ingewikkelde concepten werken. Dingen die wetenschappers zelf ook niet altijd even makkelijk kunnen uitleggen. De werking en invloed van kwantumverstrengeling, bijvoorbeeld. Of de (in potentie) volheid van de leegheid. Er is een oud Chinees spreekwoord dat zegt "het laatste dat een vis in de vijver ziet, is

het water om hem heen". HP Vrijdag verandert dit en brengt met zijn boek wat kleurstof in het water, opdat het voor iedereen te zien is.

Dat het ook nog eens een persoonlijke verhaal is, waarbij de auteur niet schroomt om vermakelijke anekdotes te vermelden, maakt het extra leesbaar. Het boek bevat humor, zelfrelativering en inzicht. Ondertussen slaat het de brug tussen verschillende werelden; hoofdzakelijk die tussen spiritueel en materieel. Met zijn 303 bladzijden voelt het op geen enkel punt te langdradig. We hebben sommige hoofdstukken zelfs met plezier meermaals gelezen. Om te laten inwerken, want hoewel alles helder wordt uitgelegd zult u als lezer merken dat het al snel deurtjes in de eigen geest open zet. Dat vinden wij erg fijn. Als u daar ook zo over denkt, dan wijzen we u graag de weg naar Het Experimentator Effect.

Zijn er dan echt geen kanttekeningen te plaatsen? Inhoudelijk niet, nee. Dit is gewoon een érg goed, leerrijk en vermakelijk boek. Sommige zinnen zijn slechts met 'schoonheid' te omschrijven. Nagenoeg iedere bewering is met een bron te checken. Over de vorm valt ook weinig te kritikasteren, want die is gelikt. Echter is de auteur, die het boek in eigen beheer heeft uitgegeven, iets te laks geweest door geen eindcorrector in te schakelen. Zijn woorden, niet de onze. Zeker naar het einde van het boek toe zijn er kleine doch opvallende tik- en spelfoutjes te vinden. In de tweede druk zal dat worden opgelost, dus waar we het boek nu een 9,9 op tien geven, wordt dat nog een dikke 10. Zeggen we zelden, maar dit boek vinden we een meesterwerk in zijn genre. Voor zover er al een genre is waar dit helemaal in past. Prijs: 22,90 euro.

Recensie Grenswetenschap door Tim de Enchanter